

ФІЛОСОФІЯ, РЕЛІГІЯ ТА МЕДИЦИНА
В СУЧАСНУ ДОБУ

збірник матеріалів
VIII Міжнародної науково-практичної конференції

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра філософії, біоетики та історії медицини
ВІДДІЛЕННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА ІНСТИТУТУ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ (Словаччина)
ЦЕНТР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ "HUMANUS" (Болгарія)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра релігієзнавства

ФІЛОСОФІЯ, РЕЛІГІЯ ТА МЕДИЦИНА В СУЧАСНУ ДОБУ

матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького)

11 – 12 червня 2026 р.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра філософії, біоетики та історії медицини
ВІДДІЛЕННЯ РЕЛІГІЗНАВСТВА ІНСТИТУТУ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ (Словаччина)
ЦЕНТР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ "HUMANUS" (Болгарія)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра релігієзнавства

ФІЛОСОФІЯ, РЕЛІГІЯ ТА МЕДИЦИНА В СУЧАСНУ ДОБУ

матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького)

11 – 12 червня 2026 р.

Київ – 2026

УДК 2+61] (062)

Р 36

Філософія, релігія та медицина в сучасну добу: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького). – К.: НМУ ім. О. О. Богомольця, ПП “Видавництво “Фенікс””, 2026. – 316 с.

ISBN 978-966-7742-33-1

Редакційна колегія:

Кучин Юрій Леонідович – ректор НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Науменко Олександр Миколайович – перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Кобиляк Назарій Миколайович – проректор з наукової роботи та інновацій НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Скрипник Рімма Леонідівна – проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародних зв'язків та європейської інтеграції НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Саган Олександр Назарович – завідувач Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, професор.

Відповідальні редактори:

Васильєва Ірина Василівна – завідувач кафедри філософії, біоетики та історії медицини НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Шевченко Сергій Леонідович – професор кафедри філософії, біоетики та історії медицини НМУ ім. О. О. Богомольця.

Рецензенти:

Гаєрилюк Тетяна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Сторожук Світлана Володимирівна – доктор філософських наук, професор, професор кафедри української філософії та культури Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Затверджено до друку Вченою радою Національного медичного університету імені О. О. Богомольця (протокол № 14 від 25 червня 2026 р.)

ISBN 978-966-7742-33-1

© НМУ ім. О. О. Богомольця, 2026

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ КРИЗЬ ПРИЗМУ МИСТЕЦТВА, РЕЛІГІЇ ТА МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	13
<i>Науменко О. М., Мойсєєнко В. О.</i>	
PRINCIPLES FOR PUBLIC HEALTH GUIDANCE	15
<i>Jacob Stegenga</i>	
РЕЛІГІЄЗНАВСТВО ЯК ЧИННИК ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ І МИРУ: СВІТОГЛЯДНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЛІКАРЯ У ФОКУСІ ЗВ'ЯЗКУ “РЕЛІГІЯ – МЕДИЦИНА”	15
<i>Бучма О. В.</i>	
ІСТОРІЯ ПЛАСТИЧНОЇ ХІРУРГІЇ. УКРАЇНА – МИНУЛЕ ТА СУЧАСНІСТЬ!	19
<i>Храпач В. В.</i>	
АКО ГЛУПОСТТА Е БОЛЕСТ, КАК ТЯ СЕ ЛЕКУВА?	22
<i>Ангел Грьнчаров</i>	
МОСКОВСЬКЕ ПРАВОСЛАВ'Я – НОСІЙ І ВИРАЗНИК АНТИУКРАЇНСЬКОГО СВІТОГЛЯДУ. ІДЕОЛОГІЯ “РУССКОГО МІРА”	27
<i>Павленко П. Ю.</i>	
ФІЛОСОФІЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ НАУКОВОГО МЕДИЧНОГО ПОШУКУ ЯК НОВА ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ	31
<i>Драпей І. М.</i>	
АКСІОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ДУХОВНИХ АСПЕКТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ	32
<i>Чорноморденко І. В., Гоцалюк А. А.</i>	
НОРМОСТАТИСТИЧНА МЕДИЦИНА ТА РІЗНОМАНІТТЯ СУЧАСНИХ МОДЕЛЕЙ ЗДОРОВ'Я	35
<i>Пустовіт С. В., Березіна В. В.</i>	
ЕТИКА НА МЕЖІ МОЖЛИВОГО: БІОЕТИЧНІ ВИКЛИКИ НОВІТНЬОЇ МЕДИЧНОЇ НАУКИ	40
<i>Гололобова К. О.</i>	
ČIZINEC V BIBLI A PASTORAČNÍ A SOCIALNÍ PRÁCE PRAVOSLÁVNÍ CÍRKVE ČESKÝCH ZEMÍ MEZI UKRAJINSKÝMI MIGRANTY A VÁLEČNÝMI UPRCHLÍKY	43
<i>Milan Lupták, Marina Luptáková</i>	
РЕЛІГІЯ ТА НАУКА: СХИЛЬНІСТЬ / НЕСХИЛЬНІСТЬ ДО ДИНАМІЗМУ, ДОКОРІННОГО ОНОВЛЕННЯ, РОЗВИТКУ	44
<i>Ханжи В. Б.</i>	

věřících. V období mezi roky 1946-1947 se do naší země začali vracet z Ukrajiny volynští Češi, jejichž převážná většina byla pravoslavního vyznání. Počet volynských Čechů pravoslavní víry byl asi 40 tisíc v důsledku čehož došlo k výraznému nárůstu pravoslavních věřících a proto vznikli na území českých zemí dvě pravoslavní eparchie: Pražská a Olomoucko-brněnská. Na úroveň pastorační a sociální práce mezi volynskými Čechy vykonal velké dílo pravoslavní kněz, otec Ján Křivka, volynský Čech - byl také plukovníkem Československé armády ve výslužbě, zúčastnil se boje o Dukelský průsmyk. Na tyto bohaté a plodné tradice pastorační a sociální práce navazuje v současnosti Pravoslavní církev českých zemí v rámci svého působení mezi ukrajinskými migranty a válečnými uprchlíky. Rozmanité podoby této pastorační a sociální mise budou charakterizovány na příkladu pravoslavní církevní obce Jihlava v Olomoucko-brněnské eparchii.

Literatura:

1. Bible - Český ekumenický překlad s DT (2019.). Česká biblická společnost.
2. Štica P. (2015). Migrace a státní suverenity. Oprávnění a hranice přistěhovalecké politiky s pohledu křesťanské sociální etiky. Červený Kostelec, nakladatelství Pavel Mervart
3. Chrast O. (2011). Setkání s otcem Jánem Křivkou. Františkove Lázně.
4. Marek P., Bureha V. (2015) Pravoslavní v Československu: 1918-1953. Brno, CDK.

* This work was supported by the Grant Agency of Czech republic under Grant 24-1289-4S: The Role of Religion in the integration of Ukrainian Migrants in Czechia and Related Changes in the Religion Landscape.

Ханжи В. Б.,
Одеський національний медичний університет,
Vladkhan.od@ukr.net

РЕЛІГІЯ ТА НАУКА: СХИЛЬНІСТЬ / НЕСХИЛЬНІСТЬ ДО ДИНАМІЗМУ, ДОКОРИННОГО ОНОВЛЕННЯ, РОЗВИТКУ

У низці робіт, що вийшли у світ протягом останніх років, мною було висловлено гіпотезу про перспективність узгодження релігії та науки в епістемологічному русі, кінцевою метою якого могла б стати розробка єдиного комплексного знання про світ (див. [1, с. 272 – 293; 3]). В роботі, опублікованій у минулорічному збірнику матеріалів конференції, підставою зіставлення даних пізнавально-культурних форм було обрано критерій базової основи визнання та прийняття істини [4]. Ці матеріали присвячені порівняльному аналізу релігії й науки за іншим епістемологічним критерієм – *схильності / не схильності до фундаментального оновлення, розвитку, набуття якісно нових форм.*

Релігія через орієнтованість на Абсолют та відповідні метафізичні, антропологічні, етико-аксіологічні установки й імперативи є системою загалом усталеною у своїй догматиці (нехай і через безкомпромісну боротьбу на ранніх етапах свого становлення). Вона консервативна, її положення практично не піддаються суттєвій редакції. Усім є пам'ятним проєкт Марті-

на Лютера, Жана Кальвіна, Ульріха Цвінглі та ін., які здійснили спробу реформувати католицизм. Знаменитий твір Лютера “95 тез”¹, написаний 1517 року, формально вважається точкою відліку історії Реформації та розвитку протестантизму². Головні ідеї – критика торгівлі індульгенціями й відпущення гріхів через їхній продаж, прав Папи Римського на відпущення гріхів, оскільки здійснити це по-справжньому може тільки Всевишній, відкидання вчення про чистилище, а також утвердження Святого Письма як єдиного авторитетного джерела принципів і норм життєдіяльності інституту християнської церкви [6]. Вельми значущою обставиною, що надала розповсюдженню реформаційних процесів всією Західною Європою вибухоподібну динаміку, була гуманістична складова нового віровчення (докладніше – див. [2, с. 82]). Проте внаслідок кровопролитних воєн між католиками та протестантами католицизм, навпаки, утвердився у своєму віросповіданні, а протестантський рух оформився в самостійну гілку християнства.

Звичайно, не можна заявляти про консервативність як про властивість абсолютну й універсальну для всіх існуючих релігійних напрямів. Для церков, які історично виконують функцію активних учасників соціально-культурного життя як в окремих державах, так і у світі загалом, завжди важливим є оприлюднення свого ставлення до тих чи інших проблем, що постають у зв'язку з трансформаційними процесами, і вживання необхідних заходів щодо втілення цих позицій у життєдіяльність мас. Причому в різних випадках може бути заявлено як про певні зміни у бік модернізації, так і про вірність слідуванню традиційному руслу. Зрозуміло, що релігійні організації не залишаються осторонь ані суспільно-цивілізаційних змін, ані масштабних обговорень низки резонансних питань, які відбуваються протягом другої половини ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. Як приклад можна навести дискусії (які фактично досягли планетарного масштабу), що стосуються питання одностатевих сексуальних стосунків, а також ролі церкви у його врегулюванні³.

Перейдемо до аналізу й оцінки наукового знання на вибраній нами підставі – підставі притаманності такої властивості, як здатність до розвитку. На протигагу релігії, наука є системою динамічною, відкритою до новаторства, альтернативних підходів⁴. Насамперед ця характерна ознака є підготовленою невтомною емпіричною роботою і отримуваними через це практичними результатами, без яких, як відомо, наукові дослідження є немислимыми. У продемонстрованому контексті доречним є звернення до таких принципів, що

¹ Це скорочена назва твору; його повна назва латиною – *Disputatio pro declaratione virtutis indulgentiarum*, у німецькому перекладі – *Propositiones wider das Ablass*, тобто “Пропозиції проти індульгенцій”.

² Слід зазначити, що багато в чому протестантизм був підготовлений вченнями Джона Вікліфа в Англії, Яна Гуса в Чехії, ще раніше – рухом вальденсів тощо.

³ Ставлення до цієї проблеми висловлено, наприклад, у Катехизмі католицької церкви (лат. *Catechismus Catholicae Ecclesiae*), затвердженому Папою Римським Іваном Павлом II 25 червня 1992 р. (ч. 3, секц. 2, гл. 2, стат. 6), а також в офіційному зверненні Асамблеї канонічних православних єпископів США до православних вірян (2013).

⁴ Відзначимо, що в історії розвитку наукового знання був достатньо довготривалий період так званої класичної науки, коли домінуючу на той момент систему знань – передусім ньютонівську механіку – фактично абсолютизували, вважаючи таку достовірним і вичерпним знанням.

відмежовують і оберігають науку від ненаукових і навіть псевдонаукових “вторгнень”, як верифікація та фальсифікація. *Принцип верифікації* був висунутий як спосіб підтвердження теорії Віденським гуртком у 20-ті роки ХХ століття, а трохи раніше, хоча й в дещо завуальованій формі, – Людвігом Вітгенштайном [8, с. 41]. Відповідно до одного з програмних положень гуртка, наука має у своєму змісті залишити дві категорії істин – аналітичні та фактичні. Істиннісне значення другої категорії перевіряється способом верифікації, що базується на констатованій відповідності теоретичних положень даним, набутим емпіричним шляхом. Учений ділить складні речення на простіші (протокольні) і перевіряє їх на адекватність тому, що відкривається в досвіді – дійсності, що спостерігається або моделюється в експерименті. Такою своєрідною неоккамівською “бритвою”, за задумом представників логічного позитивізму (неопозитивізму)¹, мало відбутися відсічення метафізичних елементів від наукового знання, “очищення” науки від того, що принципово не піддається верифікації і що має бути залишеним поза сферою науки, наприклад у філософії та релігії. Однак принцип верифікації, будучи розглянутим в іншій проекції – у контексті того, наскільки його культивування допомагатиме “динамізувати” знання, сприятиме розвитку теорій, аж ніяк не допоможе профілізувати наукові положення на тлі релігійних. Відомо, що релігія тисячоліттями із задоволенням приймала історичні та юридичні факти, а також базовану ними аргументацію на підтримку й додаткове підтвердження положень, які було покладено в основу віровчення. Отже, якщо б принцип верифікації працював би в науці сам по собі, то це сприяло б, імовірно, “консервації” наукового знання, ніж проліферації ним процесам. Саме тому разом із показаним способом “маркування” науки використовується протилежний і комплементарний до нього спосіб – *принцип фальсифікації*, розвинутий Карлом Поппером у 30-ті роки ХХ ст. [7], який, навпаки, вимагає від теорії наявності методологічної можливості її спростування через постановку експерименту (нехай навіть уявного). Беручи до уваги ту обставину, що встановлення аномальних даних є більш імовірним, ніж те, що таких у світі просто не існує, Поппер пропонує цю випадковість перевести в ранг необхідної норми, навіть методологічної вимоги. Безсумнівно, набагато перспективніше для наукового пізнання виявляти факти, які суперечать теорії, чим вічно тішити себе впевненістю у її “непогрішності”². Саме таким чином встановлюються межі застосовності теорії, а також фундаментуються

¹ Його ідейно-генеруючим ядром якраз виступив Віденський гурток, діяльність якого була ініційована та організована філософом Моріцем Шліком (нім. Friedrich Albert Moritz Schlick) при кафедрі індуктивних наук Віденського університету протягом 20–30-х рр. ХХ ст. Проте це було вже друге еднання філософів та науковців у місті. Збори, що проводилися у 1907–1912 рр. на чолі із математиком Гансом Ганом (нім. Hans Hahn), вважаються першим Віденським гуртком чи протогуртком.

² З цього приводу згадується приклад, що став хрестоматійним, – виявлення в Західній Австралії популяції чорних лебедів голландською експедицією 1697 року, що відбулося попри домінування теорії винятковості білого забарвлення цих птахів. Звичайно, тут велике значення мав чинник випадковості, проте, найімовірніше, вчені, ще розроблюючи план своїх мандрівок і пошукової роботи, заздалегідь інтуїтивно передбачали перспективу революційних відкриттів. Метафору чорного лебедя у ХХІ ст. було використано як назву теорії, предметним полем якої є рідкісні важкопрогнозовані події, що, однак, мають вагомий наслідок (Насім Ніколас Талеб, англ. Nassim (Nessim, Nissim) Nicholas Taleb).

підстави до її критики, що, знов-таки, штовхатиме її до розвитку.

Слід відзначити ще один важливий момент – щодо необхідного ставлення до фактів (емпіричних даних) як носіїв істини. Як один із способів розв’язання проблеми співвідношення фактів і теорії в історії філософії та методології науки сформувався табір фактуалізму. Його представники висловлюють близьку пересічному “любителю науки” думку: наукові факти – об’єктивна даність, вони є інваріантними, тобто такими, що не залежать від того теоретичного підходу, через який їх було встановлено, тож у рамках інших підходів ці факти будуть встановленими в тому самому вигляді. Але цей напрям ще десятки років тому почав втрачати своє домінування і зараз здебільшого сприймається як атавізм. Сучасна методологія (в межах якої робиться слушний акцент на необхідності розрізнення “фактів дійсності” і “фактів науки”) шукає оптимальний варіант подолання вад цього й інших крайніх підходів, при цьому все ж таки наголошуючи на вихідній “теоретичній навантаженості” фактів. Із цим важко не погодитися, оскільки, ще тільки розпочинаючи емпіричне дослідження, науковець вже перебуває у пошуковому руслі, яке у його діяльності формується тією парадигмою, до установок якої він став причетним, як тільки приєднався до відповідної наукової спільноти. Тож, виходячи з низки аксіоматичних (вихідних для даної наукової спільноти) положень³, дослідник вибирає релевантні до них методологічні підстави – і тому отримує саме такі факти. Якщо б ним були вибрані інші теоретичні фундації, це привело б у підсумку до іншої, принципово відмінної від першої, фактуальної картини. Як видно, якщо верифікованість теорії передбачає можливість досвідного підтвердження її справедливості, то наявність атрибута фальсифікованості вказує на те, що теорія потенційно спростовувана [7, с. 18 – 20]. І хоч би як дивним це не здавалося “незміцнілим розумам”, теорія не задовольнятиме критеріям науковості, якщо вона не здатна потенціювати перспективи її критики або навіть повалення. Свого часу американський філософ, логік і математик Чарлз Сандерс Пірс впровадив у науковий тезаурус поняття фаліблізму (від лат. fallibilis – “схильний до помилок, погіршний”), яким він зафіксував принцип, згідно з яким наукове знання в будь-якому своєму прояві не претендує на абсолютність та остаточність, а є лише етапом на шляху пошуку істини, проміжним її тлумаченням (це, як наслідок, означає, що в майбутньому потенційно передбачається досконаліша інтерпретація, яка змінить ту, що культивується нині). Цю ідею мислитель висловив у вигляді афоризму, у напівжартівливому тоні заявивши, що абсолютна непогіршність може бути притаманною лише Папі Римському й економічним радникам, але він цілком переконаний, що вона не є притаманною таблиці множення. Справді, “чотири” як результат множення два на два перестає бути інваріантом, якщо йдеться не про десяткову, а, наприклад, про двійкову систему числення. Слід розуміти, що ніколи не існувала і навряд чи існуватиме наукова теорія, яка була би “безгрішною” у всіх своїх положеннях. Але у цьому й полягає суть такої пошукової роботи: наука рухається до істини, набиваючи шишки об аномалії загадкового світу.

³ Такими можуть виступати, як пише Томас Кун у “Доповненні 1969 року” (Postscript-1969), структурні компоненти “дисциплінарної матриці”: символічні узагальнення, метафізичні приписи, ціннісні орієнтири та зразкові способи розв’язання головоломок науки (“екземпляри”) [5, с. 181 – 190].

Попри те, що, будучи осмисленими за критерієм схильності чи несхильності до розвитку, докорінного оновлення, наука й релігія постають як сутнісно протиставлені види знання (відповідно – консервативне і таке, що еволюціонує), вважаю, що і у цьому відношенні є можливим їхній продуктивний співрозвиток. Так, якщо розмірковувати про перспективи знання комплексного плану, то сталість його концептуальних положень може і має органічно узгоджуватися з динамічністю інтерпретаційних компонент щодо структурних і субстратних рівнів епістемологічної системи. Отже, наука і релігія, незважаючи на історичні суперечності, а також незалежну від часу сутнісну протиставленість у певних аспектах, за низкою спільних або перспективних до узгодження властивостей можуть і мають рухатися пліч-о-пліч в одвічному прагненні до розкриття таємниць буття.

Література:

1. Запорожан В. М., Ханжи В. Б., Доннікова І. А. Шляхи зцілення людства: Життя. Розум. Моральність: монографія. Одеса: Олді+, 2025. 350 с.
2. Мак-Грат А. Інтелектуальні витоки європейської Реформації / пер. з англ. М. Климчука, Т. Цимбала. Київ: Ніка-Центр, 2008. 344 с. (Серія "Ідеї та Історії").
3. Ханжи В. Б. Взаємодія науки і релігії: епістемологічний аспект. Частина перша. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2025. № 1. С. 130–137. – URL: <https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2025.1.17>
4. Ханжи В. Б. Основа визнання і прийняття істини як критерій зіставлення релігії та науки. *Філософія, релігія та медицина в сучасну добу: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої пам'яті свт. Луки (В.Ф.Войно-Ясенецького) (Київ, 11–12 червня 2025 р.)*. К.: НМУ ім. О. О. Богомольця, ПП "Видавництво "Фенікс"", 2025. С. 35–38.
5. Kuhn T. S. *The Structure of Scientific Revolutions*. 3rd ed. Chicago; London: University of Chicago press, 1996. XIV, 212 p.
6. Luther M. The 95 theses. *Internet Archive Wayback Machine*. 2017, July 10. – URL: <https://web.archive.org/web/20170710130656/https://www.luther2017.de/en/martin-luther/texts-sources/the-95-theses/> (дата звернення: 30.05.2026).
7. Popper K. R. *The Logic of Scientific Discovery*. London; New York: Routledge Classics, 2005. 544 p.
8. Wittgenstein L. *Tractatus Logico-Philosophicus* / with an Introduction by B. Russell. London: Kegan Paul, Trench, Trubner & Co., Ltd; New York: Harcourt, Brace & Company, Inc. 1922. 189 p.